

KAKAS 2.

Lektorált változat

A VERSELISTA által kiírt nyílt pályázatos írásokból – PDF-ben – 2017

Lektor: Kutasi Horváth Katalin

A pályázatra 24 írás érkezett be.

A zsűri döntése alapján

I. helyezett lett:

Ordas Andrea:

Gyuri és a kakasherepörkölt

II. helyezett lett:

Kutasi Horváth Katalin:

A szivárványon túl

III. helyezett lett:

Buday Anikó:

**Karcsi a szomszédból
című írása.**

Gratulálunk!

Buday Anikó: Karcsi a szomszédból

Soha nem gondoltam volna, hogy egy kakas igazi, pótolhatatlan barátta tud válni.

Egy időben korán keltem, mert hat órára a munkahelyemen kellett lennem. Nem volt gondom az ébredéssel, tudniillik a kakas, a Karcsi kakas a szomszédból, pontban négy órakor ébresztőt kukorékolt a gyönyörűen összehordott szemétdombjáról.

Hatalmas, messze zengő tirádát kukorékolt háromszor, négyszer egymás után. Köszöntötte a korán kelőket, az ébredő napot, és búcsúztatta a lefelé bukó, munkáját befejező fáradt holdat. Karcsi álomszép színes tollakkal, színjátzóban csillogó farktollakkal büszkélkedett.

Szépen ívelő vérvörös taraja rátartian, büszkén emelkedett a magasba feje tetején. Tudta is magáról, hogy daliás egy kakas, ehhez mérten vonult tyúkjai között le és fel peckesen. Egész nap kapirgált, háremét felügyelte, néha elkukorékolta magát megelégedettsége jeléül, míg el nem jött az este. Korán tért nyugovóra, hisz neki hajnalban kelni kellett, elvégezni köteles kukorékolását.

Teljes nyugalommal vonultam én is lefeküdni, tudtam, Karcsi kakasra rábízhatom magam, nem kell ébresztőóra, nem kell telefonos ébresztés, Karcsi minden nap pontban négy órakor felébreszt. Örültem neki, hisz egy óra rekedt rikácsoló csörgése csak zaklatottá tett volna, és már korán reggel idegesen ébrednék. Bezzeg a szép dallamos kukorékolás, az igen, attól frissen ugrottam ki az ágyból, kéjesen nyújtózkodva léptem az ablakhoz, köszönteni büszkén kukorékoló Karcsi kakas szomszédomat.

Egyik reggel borzalmas dolog történt velem. Elaludtam! Döbbenet ugrottam ki az ágyból, közben arra gondoltam, biztos beteg vagyok, vagy beteg leszek, esetleg a fülemmel történt valami, hogy nem hallottam Karcsi kakas kukorékolását. Egész nap figyeltem szervezetem minden rezdülését, de betegség nyomait, figyelmeztetést, valami utalást betegségre, nem tapasztaltam. Ettől ugyan nem nyugodtam meg, lehet akár rejtett betegség is, esetleg valami baj a fülemmel, gondoltam szorongva. Ahogy időm engedi, feltétlenül felkeresek egy fül-orr-gégészt, határozta el magamban. Este jobban kinyitottam az ablakot, éjjel né-

ha fölriadva füleltem, hogy meghalljam, ha Karcsi kakas ébresztőt kukorékol. Hát nem jött össze, reggel megint elaludtam, nem hallottam Karcsi kukorékolását. Kisebb pánik tört ki rajtam, elhatároztam, nem halogatom tovább, felkeresek egy orvost. Úgy is lett, délelőtt időpontot kértem, délután már ott ültem az orvos előtt, aki ától cettig megvizsgált. Belenézett a fülembé, hallásfrekvenciát mért, belenézett a torkomba, kérdezte, hogy fáj-e mostanában a fejem, vannak-e látási problémáim. Az eredmény negatív lett. A fülem jól funkcionál, a torkom szép tiszta, fejem nem szokott fájni, látási problémáim nincsenek, az orvos semmi bajt nem talált. Szomorúan mentem haza, mert nemigen hittem az orvosnak. Valami bajnak lennie kell, hogy nem hallok jól. Felkeresek egy másik orvost, beszéltem meg magammal. Ez a doki biztosan elnézett valamit, vagy nem vett komolyan, mérgeződtem csendesen, valamit találnia kellett volna. Bánatomban a szomszédék felé vettem az irányt, elmesélem nekik a bajomat, és egyben meglátogatom Karcsi kakas barátomat. Odaérve látom ám, hogy egy fehér színű, sápadt tarajú, nyeszlett kakas kapirgál az udvaron. A tyúkok sem kapirgáltak olyan vidáman, mint máskor. Kerestem Karcsit a szememmel, de sehol sem láttam. Rosszat sejtve nyitottam be szomszédom ajtaján, és köszönést elfelejtve, rögtön Karcsi kakas után érdeklődtem. Zavartan néztek egymásra szomszédasszonyom és férje. „Ülj le nálunk egy kicsit - kínáltak széssel - ne vidd el az álmunkat”, kérte szomszédasszonyom kedvesen, de nekem nem akaródzott leülni, csak azt akartam tudni, mi van Karcsi kakassal. Lassan, félénken buggyant ki szomszédasszonyom száján: „Hát levágtuk, pörkölt volt belőle tegnapelőtt.” Velem megfordult a világ. „Pörkölt?! Pörkölt Karcsi kakasból?” - dadogtam zavartan. Hát a Karcsi kakas nem enivaló kakas volt, nem egyszerű pörköltnek való kakas volt! Ő ébresztő, kukorékoló, napot köszöntő, holdat búcsúztató, szorgalmas, peckes, büszke lény volt. Nem egyszerű kakas, Ő KARCSI KAKAS, nagy betűvel. „Öreg volt már, kaptunk egy fiatal kakast anyósoméktől, két kakas nem fér el egy udvarban, a tyúkok sincsenek olyan sokan, hogy két kakas legyen velük, hát gondoltuk, az öreget levágjuk, úgyis jöttek a gyerekek az unokákkal, jó kis ebéd volt belőle” - magyarázta a szomszédasszony.

Új kakas, fiatal, kevés tyúk, unokák, öreg, jó kis ebéd - kavarogtak a szavak a fejemben. Teljesen összezavarodtam, sirattam magamban a barátomat. Gyorsan elközöntem, mielőtt valami butaságot mondtam volna a kakasról, a barátságáról, mielőtt hülyét nem csinállok magamból. Hazasiettem gyászolni Karcsi kakast, a barátomat. Becsuktam az ablakot, és elmentem ébresztőórát venni. Ez a kakas úgysem tud olyan szépen, hangosan, büszkén, messze hangzóan kukorékolni hajnalban, mint az én Karcsi kakas barátom. Ez a kakas nem fogja tudni a napot olyan szépen köszönteni, ez a kakas nem fog tudni a fáradt, pihenni készülő holdtól elközönni. Ez a kakas nem fog engem a szépen zengő hangjával ébresztetni. Úgy is lett. Ennek a kakasnak alig hallom a kukorékolását reggel. Fáradt, bágyadt, gyenge hangon elnyekergi a reggeli ébresztőt, de arra bizony még a kutya sem ébred föl. Marad az idegesítő, rikácsoló ébresztőóra, az ablakom csukva, és a szép emlék Karcsiról, a kakasról, akit soha senki kakas fia nem tud pótolni.

Kozma Barnáné: A szélkakas

Délceg szélkakas volt egy torony tetején,
Pörgött, forgott a nagy viharok idején.

A lány szellő is megsimogatta néha,
De ő alig-alig fordult, ellustult a szárnya.

Akkor volt csak vidám, mikor forgott,
Amikor a szél csak vele játszadozott.

Hol jobbra, hol balra mozgott a teste,
Élvezte, hogy nagyon sok ember leste.

De az idő vasfoga, meg a rozsdá
Béklyóba zárta, mozgását lezárta.

Leszakadt a farka, majd a büszke feje,
Már a szél sem törődött vele.

Nyikorogva fordult a teste körül,
De nehezeére esett, már nem örült.

A szélkakas csak egy irányt mutatott,
Úgy maradt mozdulatlan, némán hallgatott.

Eljárt az idő már rég felette,
Az új szélkakasok csak viccelődtek vele,

Egy viharos napon a szél megsajnálta,
Felkapta maradék testét és táncoltatta.

A vidám szélkakast a súlytalanságba repítette,
Boldogan repült ő az ismeretlen végtelenbe.

Sárváry Mariann: A kakas kukorékolása

Jézus kijött a Gecsemáné-kertből maga mögött hagyva az öreg olajfákat. A tegnapi vihar elült, a föld beitta az éltető esőt. Jézus elmélkedni vágyott, ezért leült a köves talajra. Nekidöntötte a hátát egy nagy kőnek.

Várta a főpapokat. Már kisírta magát, és felkészült a rá váró szenvedésre.

Péter kinn ült az udvaron, amikor a kakas figyelmeztetően kukorékolni kezdett. Elég hosszan tette, mintha üzeni akart volna neki. Péter kihallotta a kakas hangjából:

- Nem árulhatod el! Nem árulhatod el!

Eszébe jutottak Jézus nemrég elhangzott szavai:

- Mielőtt a kakas szól, háromszor megtagadsz engem.

Péter csóválta a fejét:

- Miért árulnám el azt, aki a tanítómesterem lett? - kérdezte halkán magában.

Péter tett-vett az udvaron, megetette a tyúkokat, egyszerre előkerült a nagytaréjú kakas, és kérdően Péterre nézett, miközben újra kukorékolni kezdett.

- Hogy tudod megtenni? Hogy tudod megtenni?

Péter magabiztosan kihúzta magát.

- Én ilyet biztosan nem tennék - mondta magában.

- Dehogynem, dehogynem, Jézus megjósolta - kukorékolt tovább a kakas.

Péter mérgesen a kakas felé rúgott.

- Menj már innen, mit károgsz itt nekem!

A kakas megjedte a hirtelen mozdulattól és elfutott. Péter gondterhelten lett, valami erősen nyomasztotta, sehol nem találta a helyét.

Jézus csak ült magába roskadva a földön. Odakiáltott Péternek:

- Igaza lesz annak a kakasnak. Meg kell tenned, különben nem hajthatom végre a küldetésemet.

- Miért pont nekem kell? Van még rajtam kívül sok más tanítványod.

- Mindig ezt kérdezitek, hogy miért pont velem történik mindez. Akarsz segíteni vagy nem?

- Ilyen áron nem tudok segíteni. Téged válasszalak, vagy az igazmondás parancsának engedelmeskedjek?

- Péter, vannak az életben kegyes hazugságok.

- Hogy éljek tovább azzal a teherrel, hogy megtagadtalak téged, aki a szeretetre neveltél?

- Neked ez lesz a kereszted.

- Ne várd ezt tőlem, nem tudlak elárulni - ezzel odalépett Jézushoz, le-guggolt és megölelte őt.

- Itt hagysz engem? - kérdezte Jézus.

- Nincs más választásom.

Péter beszaladt a házba, vette a botját, kenyeret csomagolt egy kendőbe, a hóna alá kapta és sietve távozott. A másik irányból már látta közeledni a főpapokat.

Petres Katalin: Egy Kotkoda vallomása

Mosolyra derít, ha hallom:

„Kukori, Kotkoda,
Tojásból lesz a csoda!”

Örök hálám Bálint Ágnesnek,
fiaim szaladtak az Esti meséhez,
ha felcsendült a főcímdal.

Tulajdonképpen az életem kakasok között zajlott.

Két bátyám két év korkülönbséggel
egymással kakaskodott folyton szemem láttára:
minden ágyazás, akár esti, akár reggeli beágyazás
erejük összemérésébe fulladt.

Én megúsztam, hét és kilenc évvel idősebben
engem kihagytak a versengésből.

Majd három kiskakast neveltem, a fiaimat.
Kukorékoltak is eleget éjjel, nappal.

Végül kikötöttem egy műszaki szakközépiskolában.

Kamasz kakasokat próbáltam angolul tanítani.

Tehát voltam jérce kakasok között,
tyúkanyó kiskakasokkal,
ma vén tyúknak néznek a kokasok.

Egyáltalán nem zavar vagy sért,
sőt felszabadult érzéssel viselem.

Jó átlátni a kakaskodások kavalkádját:

szemétdombjukon kapirgálnak,
saját fontosságuk fennkölt tudatában,

hiún színes tollazatukkal pompázva.

Fantasztikus ideológiákat gyártanak,
megmagyarázzák bizonyítványukat.

Tisztelet a kivételnek, lustaságukat.

Mennyire elesetten tudnak
gondoskodásunkra hagyatkozni,
szenvedni, aggódni, kukorékolni.

Teremtés koronái!

Az élet unalmas lenne Nélkületek...

Hiszen minden csoda tojásból lesz.

Holécziné Tóth Zsuzsa: Verocska kakasa

Történetünk főszereplője ma már 33 éves, csillagász és a fizikatudományok doktora. Amikor viszont megismertem, mindössze kétéves volt, és nagyon büszkén üldögélt a férjem nyakában Kőröshegyen, balatonföldvári nyaralásunk idején. Legkedvesebb emlékem erről a közös nyaralásról az volt, hogy ez a kicsi lány - aki már akkor sem félt a villámoktól, sőt nevetve szaladgált kint az esőben (manapság időjárás-szakértő és már a NASA-ban is dolgozott) - csak egyetlen dologtól ijedt meg igazán, attól, amikor a fürdőkád azt mondta: „gluggy-gluggy”. Történt ez azért, mert annyira élvezte a nagy fürdőkádban való lubickolást, hogy nem akart belőle kiszállni, mire Andi barátnőm gondolt egyet: kihúzta a dugót - arra gondolva, hogy ha elfogy alóla a víz, csak ki lehet szedni a kádból. Persze amikor a víz elfogyott, a csőrendszerből felhangzott ez az ominózus hang, és az ő bátor kicsi lánya úgy megrémült, hogy utána hónapokig nem volt hajlandó otthon megfürödni a nagy kádban.

Most, hogy bemutattam őt, rátérek a kakassal történt afférjára is, de ehhez előbb ismertetnem kell azt a Vas megyei kis házat, melyben Verocska és két testvére felnőtt. Szóval ez a ház egy nagy kertben áll, az utcára merőlegesen, két alacsony ablakkal a végén - amin át nagyszerűen lehetett pletykálni a szomszéd Ica nénival, vagy kilógni a játszótársakhoz, ha az apai szigor tanulásra szólította a fiatalokat - és szövött drótkerítésén egy nagy és egy kicsi kapuval a Petőfi utcára. Az előterében virágok, és egy jókora döngölt udvar, melyen jól lehetett tekerni a kis háromkerekű biciklivel, mögötte baromfiudvar - mely a történetünk idején még nem volt drótkerítéssel elválasztva a ház előtti résztől -, azon túl pedig gyümölcsfák és szőlő. Verocska a nagyszüleivel és a szüleivel élt itt, és mivel bölcsőde nem volt a faluban, az idő alatt, amíg a szülők dolgoztak, a nagymama vigyázott a kicsi lányra. Vera persze szeretett kint játszani, ha csak tehetett, kikéredzkedett az udvarra homokozni, vagy csak kergetőzni a cicákkal. A nagymama persze a konyhából rálátott az udvaron futkosó gyermekekre, és tudta, hogy szófogadó kislány révén nem fog kimenni az utcára, ezért nyugodtan tette a dolgát.

KAKAS 2.

Verocska tehát vidáman játszott kint a kertben, és valószínűleg épp a kis Cirstot akarta utolérni, amikor váratlanul megtámadta a kakas! Erről a zsemleszínű kendermagos kakasról azt kell tudni, hogy egy nagy természetű, kopasz nyakú, zsabós taréjjal és a taréj miatt félreccsapott tollbóbitával megáldott, gyönyörű jószág volt - nagymama baromfiudvarának ékessége, akiről a hetipiacon ódákat zengett. Néha ugyan haragudott rá, mert folyton abajgatta a tyúkokat - ilyenkor próbálta megfeddni, hogy „hagyd már békibe” azokat a szegény tikokat, te huli-gán, mert már mind lerugdosod a hátukról a tollat” -, de valójában büszke volt a szép jószágra, mert a keltetésre eladott tojásaiból szinte sosem zápult el egy sem. Szóval büszke udvardíszre valószínűleg felbőszült azon, hogy a kislány futott, és kergetni kezdte. Ahogy nekem utólag Andrea elmesélte, a nagymama - aki valószínűleg épp kint pletykálhatott az utcai ablakban a szomszédasszonnyal - mindebből semmit se vett észre.

- Pedig biztos rikogatott a szentem - mesélte az anya a számomra oly kedves vasi tájszólásával, de mivel a nagymama semmit se vett észre, hát kétségbeesésében kifutott az utcára, persze a kaput tárva-nyitva hagyva, és menekült a járdán a felső szomszédok felé. Már a harmadik háznál járt - a kakas meg utána -, amikor a Jani bácsi észrevette, hogy nagy a baj. Gyorsan kirohant és hozzávágta az udvarsöprűt a kakashoz, a zokogó kislányt meg felkapta és bevitte magukhoz. Azt persze tudni kell, hogy ezzel a Jani bácsival nem voltunk jóban - mert ennek mindig, mindenkivel baja volt az utcában -, így aztán nem kísérté haza a gyereket, gondolta, majd érte jönnek, ha hiányzik!

Nem sokkal ezután Bandi épp hazaért a munkából, és szegény majd sóbálvánnyá vált, amikor hazaérve a kaput nyitva találta, a gyerek meg sehol! Anyám szegény is majd az eszét vesztette, hogy nem vette észre Verám eltűnését.

- És mi történt? - kérdeztem közbe.

- Hát az, hogy a Bandi elindult keresni a kislányt, aztán meglátta, amint szipogva bár, de épp egy lekváros kenyeret majszolva ül a legfőbb haragosunk ölében!

- No, Bandi - szólt az öreg -, viheted a lányod az orvoshoz, mert az ijedtségtől elakadt a szava, még a nevét se akarja nekem megmondani. Még jó, hogy a nyelőkéje működik - tette hozzá hamiskásan mosolyogva, látva a kislány jó étvágyát.

Ezután elmesélte, hogy szerencsére épp az udvart söpörte, és meghalotta a kislány kétségbeesett kiáltozását, és meglátta, hogy kergeti a kakas. Jobb híján a söprűt vágta hozzá, még jó, hogy el nem törött a nyele! Végül behívta az apát, áldomást ittak és kibékültek, de Bandiban tovább forrt a méreg. Egyre csak azt látta maga előtt, hogy milyen csúnyán összekaszabolhatta volna a hatalmas sarkantyúival a kislány láb-szárát, vagy akár az arcát is, ha utoléri és feldönti a gyereket.

Ezen járt az esze még otthon is, így aztán kis idő múlva fogta a légpuskát és hátrament a kertbe. A kakas - mintha csak megsejtette volna a bajt - igyekezett elmenekülni előle a szőlőbe, de Bandi megcélozta, és még mielőtt eltűnhetett volna, fejbe lőtte. A lövés célba ért, Mártonnak befellegzett. Ezután megfogta a két lábánál a hatalmas jószágot, és úgy, ahogy volt, kezében a puskával, bevitte magával a házba, és a látványtól megrémült anyósa elé ejtette az asztalra:

- Itt van a kakasa, lehet kopasztani!

Dél Tamás: Kakaskodás

(1.) Gall kakas

Nem való nekem a Caesar-virtus:

- vezetékes víz,
- kövezett utak,
- „Kenyér és cirkusz”!

Nem kell-e luxus,
Gallus?

Enyém e halom,
melyből a múltam
bármikor kikapargathatom.

Én is sorolhatom:

- Savaria,

- Alba-regia...

Mi maradt belőled, dicsőséges Róma?!

Csak néhány,

névutódja.

(2.) Tűzkakas

S mikor a tűzkakas szárnyalt

Néró dalára?

Vélt ihletet hozhat rám

Róma felgyújtása...

De óda helyett száll ma

Péter kakasának

átkos rikoltása.

Ahogy a szél fúj,

úgy fordul,

mert

- az ötéves tervbe,

- a fejlődéselméletbe,

- a mesterséges intelligenciába

sem kell a hit.

Nehogy az új kor hajnalán

legyen, ki kukorít;

erkölcsi ébresztőt tartva.

(3.) Kopasz nyakú

S ki hagyja,

hogy így elaltatva

le legyen csupaszítvá;

az kopasz nyakkal,
meztelen mellel,
idegen tollakkal ékeskedve;
jobban hasonlít már
a keselyűkre.

(4.) Selyemkakas

E pucérság csupán
úri móka,
hogy jobban lásd
bőröm alatt
a kék ereket.
Hogyan feszül
öt ujjam alatt
a márványkövezet.

(5.) Bóbitás kakas

Vesd le hát a selyemingedet,
törpe lelkű
fűzfapoéta!
Mezítlábra,
nem kell már a
megfelelési kényszer.
Babérkoszorú helyett
inkább bóbitát növesztő;
kinek még a Múzsája is
kiváló költő.

REKLÁM

Kutasi Horváth Katalin: A szivárványon túl

Ácsorgok a téren. Nem messze az evangélikus, torony nélküli templom-épülettől. Galambok röppennek, roller suhan át előttem, nyüzszög a lét, dolgukra sietnek a halandók, s közben úgy vagyok részese a késő délutánnak, hogy valahogy kívülről, az időtlenségből szemlélem az esendők igyekezetét. A szűk kis belvárosi utcákba már nem tud beférkőzni a fáradt, ellustult, elerőtlenedett égi sugár, de rálátni a szemközti templom egyik tornyára, hisz kimagaslik a házak közül, így azt átszínezi a lassan nyugodni készülő fény, mely varázslatos hangulatot teremt a karcsú torony köré, és az arra úszkáló báránycákat könnyedén magához csalogatja.

Kellemes zene jár át, a gitáros mintha lelkem húrjait pengetné a legnagyobb rutinnal. Elvárászol, nyugalmat teremt bennem. Nem tudom, melyikünket hatja át jobban a muzsika, kinek a sóhaja száll magasabbra: az Óz, a csodák csodája egyik betétdalát énekli. Újra gyermekké leszek egy pillanatra. A szivárványon túl... Amolyan jelképpé nő ez ott, a téren, páromra és valami nem múló csodára, egyezségre, békességre várva.

Elfakul a rossz, elhalványul a baj, erősen kirajzolódnak a szelíd, bodros felhők a templom tornya körül. A változás lehetőségét, a békesség reményét sejtetik a tüzeskedő, világló szélű fellegecskék. A templom keresztje pedig kakassá formálódik szemem láttára ebben a misztikus, várakozással teli hangulatban.

Ó, te kakas! Mit üzensz nekem? Mit akarsz mondani megjelenéseddel? Hogy maradjak hű önmagamhoz, társamhoz, vagy épp a múltamhoz? Hogy ne lépjek ki a jelenemből? Hogy maradjak éber? Higgyek a jövőben? Ha rekedtes, kissé beteges is hangom, de hirdessem, amiben mindig is hittem? Ne lássam be tévedésemet? Nem, nem abban tévedtem, amit gondoltam vagy mondtam, hanem abban, hogy kinek, s hogy egyáltalán minek beszéltem el? Tán továbbra is járjam ugyanazokat a követeket? Koptassam tovább az érzéketlen kősziklákat? Vagy váljak én magam is sziklává, keményítsem meg a szívem, hogy elviselhessem a rám váró újabb csapásokat? Kit és mit tagadjak meg, és hányszor, míg megszólalsz hajnalban? Hogy térhetnék vissza egykori önmagamhoz, ha minden és mindenki alaposan megváltozott körülöttem?

Megperdülsz a szélben. Talán irányt mutatsz. De aztán átfordulsz újra a múltba... Igen, V. László tudata éled bennem. Jó Budavár magas toronyát látom már a templom helyett, s te élesen csikorogsz, hirdeted a veszélyt. Lelkem nyugtalan, halkan, túl távolról látja-hallja csak a szivárvány vigaszát, aztán abbamarad az ének. Mintha a gitáros tudná: pillanatokon belül megkondul a torony nélküli templom harangja, majd a gépiesen lejátszott dallam közelebb hoz a valóságba. Sötétebbek a felhők, sötétebbek az utcácskák, kicsit zordabb a tér, a lét.

Összehúszom magamon a kabátom, s máris átmelegszem. A kabáttól, vagy az emléktől? A harangjáték után újra megpendíti a húrokat a gitáros, de csak nagyon távolról érzékelem, nem férközik se a fülembe, se a szívembe. Hallom viszont büszke kiskakasotok hangját, a japánét, ki abból az időből kukorékol ki hozzám, mikor még nagyjából rendben mentek a dolgok. Mikor még volt miben hinni, volt mire várni.

Reménykedhettünk. Azt hittük, ha nem mondjuk ki, akár teljesülhet is álmunk. Mint mikor kiválasztottuk az Esthajnalt, mikor a hullócsillagokat néztük vagy az elzubogó patak fölött, a kis hídról hajítottuk hátunk mögé pénzürméinket, miközben kimondatlanul is ugyanarra gondoltunk... Mikor ereje teljében volt az, aki etette ezt a bizonyos kiskakast. Mikor a tyúkjaitól volt hangos az ól, mely most oly üresen tátong már évek óta... Mikor melletted ébredtem, s az új hajnal nem árnyékolta be napunk. Rád mosolyogtam, mint most, mikor megérkezel, de most elnyomja a kakas hangját az aggodalom, hiány járja át szívünket, a reménytelen-ség fájdalmát próbálja takarni mosolyunk, s utolsó pillantást vetek a szemközti toronyra és fellegeire, hogy örökre megőrizsem a várakozás elmélyült pillanatait.

Megölelsz. Most már nem szemközt, hanem a szemedben látom a templomtornyot a szép, vágyakozás- és örömteli, mégis borongós hangulatot árasztó, elkésző, örökkön változó felhőkkel. Arcodon az egykori fény helyett egy fáradt kis árnyék pihen, hisz átfut rajta - hiába hessegeted - jónéhány borús gondolat, bár próbálsz félretenni. Mint ahogy én is.

Hangodban ott bujkál a lemondás mellett a várakozás, megelevenedik tenyeredben nemcsak a múlt, hanem a jelen néhány apró, felhőtlen pillanata. Megszorítod kezem. De érzem, felénk fordul az érckakas. Egy-

egy villanásra azonban elhisszük, hogy felébredhetünk a valóságból, mielőtt végképp beteljesülne az elkerülhetetlen, s újra felébredhetünk az egykori kis japán kakas reményt hirdető szavára.

Ordas Andrea: Gyuri és a kakasherepörkölt

A háború előtt a saját uradalmunkban éltünk anyámmal, apámmal, a két nővéremmel, míg kicsi kis fiúcska voltam. Apám báró volt, anyám pedig... Nos, gazdag családból származott. Volt egy kakasunk, akit Gyurinak hívtunk, szinte tojás kora óta hármunké volt a nővéreimmel. Ez a történet róla, róla is szól.

Nagyon szerettük Gyuri kakasunkat, kedves volt, és nagyon mulatságos. Mondjuk mikor hajnalonta az én ablakomat pécézte ki magának, hogy köszöntse a napot, annak nem örültem - már akkor is szerettem sokáig aludni -, de nem volt mese, mennem kellett megetetni. Mert úgy egyeztünk meg, hogy az eteti meg aznap, akinek az ablaka alatt kukorékol. Gyurinak szabad bejárása volt a házba, még a szobáinkba is bejöhett - de csak a gyerekszobákba. Úri dolga volt. Nekünk is. Apánk polgári foglalkozása ügyvéd volt, lassan megállt volna a saját lábán is, de ahogy mondta, idővel megszerette a pénz mellett annak gazdáját is. Anyánk pedig - most így, felnőtt fejjel látom csak igazán - okos asszony lett. Mert bármennyire is rájuk kényszerített házasság volt az övék, bizony anyámnak nagy köténye volt. Sokat mesélt később, idős korában, hogy amíg apánk a jogi tanulmányait végezte, bizony gyakran kimaradozott, hol az egyetemi pajtásaival, a doktoranduszokkal, hol pedig később a vele egykorú ügyvédbojtárokkal váltották meg a világot, és bizony előfordult, hogy az ilyen kimaradazások után borgőzös állapotában apám igencsak durva dolgokat vágott édesanyám fejéhez. De anyámról leperregtek apám indulatos, részeg szavai, csak mosolygott ilyenkor, ami persze volt, hogy apámat még jobban felbőszítette, de bántani nem bántotta soha, hisz nem is volt igazán miért, hacsak azért nem, mert eleinte másba volt ő is szerelmes, meg anyámnak is a szomszédék Gyurkája udvarolt annakelőtte, de a szülők így egyeztek meg. Hisz a bárói

rang mellé kellett a pénz, csakhogy atyai nagypapám egy éjjel elkártyázta az úri vagyont, anyai nagyapámék meg úgy gondolták, hogy a pénz mellé kell a rang, így aztán összeadták a pénzt (Anyát) a ranggal (Apával), így apám is ledoktorálhatótt. Viszont olyan villámokat szórt olykor a szeme, hogy attól azért még anyám is összerezent. Ha másra nem is nagyon emlékszem édesapámból, de azokra a villámokra még most is, különösen, ha tükörbe nézek. Anyám szeretettel simogatja meg ilyenkor az arcom, és mindig azt mondja: „Mintha apádat látnám”. De lassan, ahogy teltek a közös évek, és együtt gyürkőztek meg a felnőtt élet gondjaival, egyre jobban megszerették egymást. Apám édesanyám derűjébe, humorába és higgadtságába, anyám pedig apukám sziklaszilárd jellemébe, megbízhatóságába és hatalmas tenyerébe - amin hordozta őt és minket, olyan szeretettel, ahogy az a legkevésbé sem volt jellemző egy dzsentrre - szeretett bele. Legalábbis anyám így mesélte.

Azért néha csipkedték is egymást! Ott volt például a Gyuri, a mi kis kakasunk, amikor kikelt a tojásból - egy nagyon öreg tyúk tojásából, amiről mindenki azt hitte, hogy záp. Erre apám, csak úgy foghegyről odavetette anyámnak: - Nézze csak, olyan, mint a maga szomszéd Gyurkája, mindenki azt hiszi, hogy megzápult, aztán lám csak, mi lett belőle! - Merthogy a szomszéd Gyurka valami komoly tisztséget töltött be a Nyilasoknál. De anyám sem maradt el mellette... Mikor egyszer apám egy hosszú, közel kétéves pör végén örömittasan hazaért, csak annyit kérdezett: ezt a várat is bevette, mint annó azt a „bizonyosat” nálam, két év után? Ilyenkor azonban sosem lett veszekedés a vége, hanem szeretettel simogatták meg egymás arcát, és olyan különösen csillogott mosolygós szemük.

Visszatérve Gyurira - akit a fent említett névadó után nem is hívhatunk volna másként - mulatságosnál mulatságosabb történetek estek meg vele, hisz mégiscsak egy záptojásból bújt elő! Történt egyszer, hogy Jávó cicánk egeret fogott, és mint szokta, hozta nekünk megmutatni, csakhogy Gyuri elé pattant, és megfogta a másik végét, majd így, tele szájjal kukurékolva, közölte Jávóval, hogy úgy döntött, Ő az udvar főnöke, és ez az egér bizony őt illeti meg. Jávó - őt én neveztem így, mikor még alig tudtam beszélni, és csak így tudtam kimondani, hogy

nyávog - pedig nem adta a zsákmányt. Hosszas huzavona kezdődött, de végül Gyuri győzött. Hogy mit csinált? Ugyanazt, amit a macska szokott. Nagy peckesen bejött a házba, letette anyám elé az egeret, hangosan kukorékolt (na jó, a macska nyávogni szokott), majd felkapta, büszkén kísétált vele az udvarra és ott megette az egeret. Mi azt sem tudtuk, ne vessünk inkább vagy csodálkozzunk! Egy másik eset, ami nagyon zavarba ejtett bennünket, amikor Gyuri... No hadd meséljem el inkább azt is.

Tartottunk mi az uradalomban a sok vágóállat mellett kacsát is, nemcsak a húsáért és a tojásáért, hanem a tolláért is. De ahogy telt az idő, fogyni kezdtek a kacsák is, mint a többi állat, mi pedig egyre gyakrabban ettünk kacsasültet, mondván, apánk azt szereti inkább. Persze mi, gyerekek még mit sem tudtunk akkoriban arról, hogy mitől kerül az éték az asztalra. Történt egyszer, hogy nagy ijedten jött be a tisztartó:

- Méltóságos asszony, elpusztult az utolsó kacsá is, az, amelyik tegnap tojt ötöt, és azt tetszett mondani, hogy hagyjuk alatta. Most mi legyen a tojásokkal? Nincs kotlóstyúk sem már, ami alá be lehetne tenni.

- No, Tisztartó uram, menjünk, nézzük meg, mit tehetünk! - mondta Anya, de mi is résen voltunk, mert igencsak szerettük a kacsatojást. Mire hátra értünk, mit látunk? Hát Gyurka ott ült a tojásokon, mintha tyúk lett volna, még meg is próbálta utánózni, ahogy a tyúkjaitól korábban hallotta, azt a furcsa kis hangot, amikor kotlanak a tojásokon. Anyánkkal együtt potyogtak a könnyeink a nevetéstől. Hát még amikor a tojások kikeltek! Gyurka eleinte tanácstalanul tötyörgött, majd rájött, hogy innentől bizony az ő felelőssége vigyázni rájuk. Igen ám, de ugye ezek nem kiscsibék voltak, hanem kiskacsák! Régebben még az egyik szolgáló kitalálta, hogy a pár napos kiskacsáknak kitett egy nagyon lapos lavórszerű edényt, amíg nem nőnek meg annyira, hogy le lehessen vinni őket a kis tavunkra, ebbe rakott vizet kacsasültatónak, de most nem volt benne víz. Csakhogy mikor az egyik utolsó békés reggelen későn ébredtünk, bizony szakadt az eső. Csodálkoztunk, hogy Gyuri nem jött ébreszteni egyikünket sem, nem is jött elő, hiába szólongattuk. Nem volt mese, eső ide vagy oda, mentünk mind a hárman megkeresni! Ahogy hátraértünk a baromfiudvarba, azt láttuk, hogy Gyuri kétségbeesetten rohángál a lapos lavór körül, és hol hangosan kukorékolt, hol azt a kot-

kodácsoló hangot adta ki, amikor összeteregni szokta kis családját. Mi is történt? A kiskacsák rájöttek, hogy tudnak úszni, és mert az esőben megtelt a lavór vízzel, ők bizony ezt ki is használták. Csakhogy a mi Gyurink ugye nem elég, hogy nem tyúk, hanem kakas volt, de úszni sem tudott, félt is a víztől, még esőben is gyakran jött be hozzánk. Most pedig ott aggódott a gyerekeiért. Először kinevettük ugyan, ahogy egyre kétségbeesettebben szaladgált a tákoltt kacsaúsztató körül, de aztán valahogy mégis édesanyánkat juttatta eszünkbe, amikor egyszer az idősebbik nővérem elcsatangolt pár órára. Nagyon megsajnáltuk szegényt. Rájöttünk, hogy jobb, ha szépen lassan elveszjük tőle a kiskacsákat. Erre jutottunk édesanyámmal is, amikor elmeséltük neki, mi történt. Anyánk ezt a tisztartóra bízta, aki közölte velünk, hogy legalább egy hónapig most nem fogjuk Gyurit látni.

Több lett, mint egy hónap. Sokkal, sokkal több.

Ugyanis megérkezett hozzánk is a háború. Később tudtuk csak meg, hogy azért fogyott minden olyan gyorsan, mert édesapám azzal vásárolta meg azt, hogy ameddig csak lehet, nyugtunk legyen. De nem sokáig tartott. Apát elvitték, de előtte még sárga csillagot kellett varrni minden ruhánkra. Anyánk pedig... Az addig derűs, mosolygós asszonyból kísért szemű, állandóan riadtan körbenéző, lesóványodott, ideges, szinte öregasszony lett. Nemsokára el is költöztünk az uradalomból, felvittek Pestre, az addigra ismét gazdag, zsidó nagyszüleinkhez, a gettóba, kaptunk egy szobát négyen.

Körülöttünk pedig teljesen megváltozott minden. Odalett az addig derűs gyerekkor. Nem is tudtuk, milyen jó dolgunk volt addig. A hatalmas udvarház után be kellett költöznünk a gettóba, abba az egyetlen szobába, a hatalmas lakásban. A többi szobában több szegényebb sorsú zsidót is befogadtak nagypapámék, és munkát adtak nekik a cipőgyárakban, mondván, addig is elkerülik a vagonokat. Szinte semmink nem maradt, de anyánk azt mondta, ez még mindig jobb, mintha minket is elvittek volna. Dolgozni járt, ő is meg az idősebb nővérem is, hogy legyen mit ennünk. Persze amit ebből hazahoztak, az nagyon kevés volt, és mert háború volt, nem is nagyon lehetett mit kapni. Aztán egyszer a nővérem nem jött haza Anyával. Elvitték őt is. Anya megúszta, de ő nem.

Hiába könyörgött Anya a Nagypapinak, akinek volt némi befolyása, hiszen tagja volt a zsidó tanácsnak, addigra már ők is nagyon féltek. Aztán nagyapámék gyárát is bezárták, vagy csak egyszerűen elvették tőlük, nem is tudom, de többet nem ment dolgozni senki. A lakásból is egyre többen tűntek el, köztük Nagypapi, és Mamika is. Anyánk azon a délutánon azt mondta, most pedig elbújunk. Bujkálni kezdtünk, pincékben, padlásokon, és enni is csak nagyon ritkán jutott. Nem tudom, meddig tartott ez az időszak, én egy örökkévalóságnak éltem meg. A fiatalabbik nővérem megtanult egy csomó mindent, amivel valahogy élelmet lehetett szerezni, még lopni is, de engem anyám nem engedett sehová.

- Így is olyan kis nyüzüge - mondta.

Anyukám nem volt zsidó, csak feleségül ment egy zsidó báróhoz. Mi pedig egy zsidó báró gyerekei voltunk. Ebben az a szomorú, hogy a zsidók szerint nem voltunk zsidók, mert a zsidó vért csak anyai ágon lehet örökölni, ezért tőlük nem is számíthattunk szinte semmi segítségre, viszont a németek szerint azok voltunk, ezért bármikor bevagonírozhattak, magyarázta el Anya.

Aztán egyszer, nagysoká, egy hosszú pincei összezsúfolódás után, egy nagyon hangos vihar, ézengés és földrengés után, sok olyan nap után, ahol az emberek csak ültek abban a sötét lyukban, szorongatták egymás kezét, akár ismerték egymást, akár nem, szóval az utolsó pincenap - ahogy anyám hívta - után, nem hallottunk több német szót. Ott álltunk mi hárman: Anyu, a fiatalabb nővérem és én az utcán, boldogan hunyorgva a napsütésben. Nem bújójcskáztunk tovább. Éltünk.

- Most mi lesz, Anya? Hazamegyünk? - kérdeztem. - Apa és Ági már biztos otthon vannak és várnak minket! A Gyuritól, a kakasunktól pedig a Tisztartó úr már biztos elvette a kiskacsáit! Mert eltelt már az az egy hónap! Ugye el? - Húgi, a nővérem sírva fakadt, Anyám pedig úgy nézett rám, mintha egy gyémánt nyakéket adtam volna neki ajándékkal. Aztán egyszerre mindketten sírva-nevetve puszilgatni kezdtek:

- Öcsi, Öcsikém, te nem felejtetted el a Gyurit, ugye?

- Hogy is felejtettem volna?! Én ebből az egészségből, az éhségen, anyám félelmén, apánk és a másik nővérem hiányán kívül csak arra tudtam gondolni, hogy mikor telik le az a bizonyos egy hónap, hogy újra az ablakom

alatt kukrékoljon a mi Gyurink! Visszamentünk a Nagypapiék hatalmas ötszobás lakásába, de egy vadidegen nyitott ajtót. Édesanyám megegyezett velük, hogy az utolsó eldugott jeggyűrűjéért cserébe ott maradhatunk két hétig, amíg hazamegy, hogy körülnézzen. Két nap alatt megjárta az utat, és hozott magával - nagyon sokáig azt hittem - valami csontsovány lelenc lányt. Az a lány nem beszélt, nem nevetett, nem is nagyon evett. Húgi pedig mindig szemlesütve ment el mellette. A lakásból is lassan menni kellett, pedig már kezdtem megszokni. De enni még mindig alig akadt valami. Aztán egyszer Anya boldogan jött haza: - Kaptam munkát, Húgi, kaptam munkát! Házmaster leszek, ahhoz jár lakás is!

- Ismét költöztünk. A lakás nem volt nagy, és kicsit emlékeztetett az egyik pincére, amiben bújkáltunk, olyan volt a szaga. Volt benne egy konyha meg egy szoba. A konyhában volt egy sparhelt, azzal fűtöttünk is meg főztünk is, már amikor volt mit. Volt, hogy kicsit hangosabban játszottam, erre anyám azt mondta, hogy ha még egyszer rám kell szólnia, aznap nem kapunk vacsorát. Ekkor tudtam, hogy megint nincs pénze, nincs miből vacsorát főzni. Legtöbbször krumplit ettünk, mert azt volt a legkönnyebb beszerezni, de húst már nagyon régen nem ettünk, amikor a lelenc lány végre megszólalt.

Az történt, hogy anyánk épp a pincében volt, mert szereltek valami kazánt, amiről azt mondták, hogy majd azzal fogják fűteni az egész házat, és Anya dolga lesz azt működtetni. Nálunk is nagy volt a felfordulás, mert valami csöveket fúrtak át a falon, meg két harmonikát szereltek rá, egyet a konyhában, egyet a szobában. De ezeken a harmonikákon nem lehetett játszani, mert vasból voltak. Azt mondták, ez lesz az aligátor, és ettől lesz meleg. Én ugyan nem értettem, hogy két krokodiltól mitől lesz meleg, meg nem is úgy nézett ki, de hát ők tudják, ők a felnőttek. Húgi éppen beszerezni volt valamit, én kint játszottam az udvaron, amikor meghallottam a nyitott konyhaablakon keresztül az idősebb nővérem hangját, amit ezer hang közül is felismertem, mert régen még, amikor boldogok voltunk, mindig ő mesélt nekem esténként. Azt kiabálta: - Gyuri, Gyurikánk! - Több se kellett nekem, már rohantam is fel azon a pár lépcsőn, és már bent is voltam a konyhában, ahol a Tisztartó úr állt könnyes szemmel, és csak azt hajtogatta suttogva, hogy „Édes

Istenem, Édes Istenem" - de ezt egyfolytában. Keresem Ágit, de csak a lelenclányt láttam a szoba közepén ülve, amint egy nagyon sovány vén kappant szorongatott. De azt a kappant azonnal felismertem!

- Gyuri! Ereszd el azonnal a kakasunkat, te lelenc! - kiabáltam. Mire ez a csontsovány, kesehajú, szürkearcú, szótlán szellemlény egyszer csak sírva-kacagva rámpillantott, és először láttam fényt a szemében, és meg is szólalt Ági nővérem hangján: - Öcsi, Öcsikém! Letelt az egy hónap, látod? Itt a Gyuri! - mondta, és én csak álltam ott zokogva, és néztem, ahogy távolodik a gyerekkorom, ahogy továtűnt nővérem ártatlansága, Gyuri kakasunk pimasz hetykesége, és hirtelen megértettem mindent, ami addig történt velünk. Ekkor toppant be édesanyánk Húgival kézenfogva, és sírva szorongattuk szegény öreg Gyurinkat.

A valamikori tisztartó egy darabig még csendben állt, majd halkan megszólalt: - Méltóságos asszony, csak ez maradt, ennyi maradt, ezt is úgy szedtük ki a németek kezéből, miután már kiherélték kakasherepörköltnek, hogy azt mondtuk, beteg. De most, hogy ekkora az ínség, gondoltam, egy kis hús... Tán még jó lesz levesnek. Ennél többet nem tudunk mi se...

De egyszerre fojtottuk belé a szót, pedig ki emlékszik már arra, mikor ettünk bármilyen húslevest:

- Nem! Gyuriból nem lesz leves!

- Sokkal többet adott annál, mint hogy egyszer jóllakjunk belőle, Tisztartó bácsi! - szólaltam meg.

Gyuri így aztán ott lakott velünk, kint kapingált a hatalmas ősfás udvaron. Ági, ha lassan is, de kezdett végre önmagára hasonlítani, és néha már neveltünk is. Úgy, mint régen. Csak éjszakánként hallottuk Anyát sírni, amikor azt hitte, alszunk. Gyuri nemsokára elaludt, hiszen nagyon öreg volt már, és el is temettük ott kint az udvarban, az egyik bokor alá. Így még akkor is velünk volt, ha kint játszottunk.

Aztán egy nap, amikor már iskolába jártam, csöngtetett az egyik szomszédunk, aki nagyon szeretett volna udvarolni édesanyánknak.

- Jó estét, hoztam maguknak egy kis finomságot, fogyasszák jó étvágygal - mondta, majd átnyújtott egy kislábost, amiből nagyon finom illat gőzölgött. - Egy kis kakasherepörkölt!

Édesanyánk megköszönte szépen, elbúcsúzott, letette az asztalra a lábast, megterített, körül is ültük, de senki nem mozdult.

Ott ültünk, és képtelenek voltunk enni belőle, mert csak arra tudtunk gondolni, hány jópofa kakas esett ennek az egy pörköltnek áldozatául. Sírtunk is, nevettünk is.

Azóta sem ettem kakashere pörköltet, pedig már lassan 76 éves leszek.

Ságiné Szűcs Klára Mária: Egy kakas monológja

Elegem van, nem bírom tovább! Meguntam mindent, ami körülöttem van. Fárasztó, nehéz napok, munka, munka és semmi más. A gazdasszony is csak örökké „pi-pipi-pí”-zik, soha nem mondja, hogy drága kakasom, csak a tyúkjai, azok érdeklik. „Pi-pipi-pí, gyertek csak, egyetek szépségeim, itt a finom eledel” - kiabálja naponta többször is. Nekem soha nem szól külön, nekem soha nem ad enni, a többiekéből kell lopdosnom, ha jól tele akarom enni magam, de igen nehéz azzal a sok falánk, kényes tyúkkal harcba szállni. Amúgy meg anyánknak nevezi magát, pedig semmi köze a születésünkhöz. Én is kicsiként kerültem ide, mint az összes csirke, együtt nőttünk, jó, az igaz, hogy gondoskodott rólunk, etetett, vigyázott ránk. Miért is ne tette volna, nem olyan önzetlen, jól jár velünk. Tojást, húst kap tőlünk, igazán nem lehet oka panaszra. El van ájulva a tyúkoktól, minden nap dicsérgeti őket, hogy mennyire szorgalmasak, milyen sok tojásuk van, milyen szépek, egészségesek, jókedvűek. És én? Engem miért nem szeret? Nélkülem az összes tyúkjá nem érne semmit. Tudja pedig, hogy rajtam kívül nincs másik kakas az ólban. Rám miért nem fordít nagyobb gondot? Szerencsére gyorsan megszereztem az egyeduralkodói jogot, a többi hímnemű társ nem bírta velem a versenyt. Nagyon a begyemben voltak. Az egyiket gyakran megkergettem, csőrömmel meg a csüdömmel jól megveregtettem, a másakra csak a szárnyaimat kellett széttárnom, s máris elkódorgott. Eltűntek, szépen elkoptak mellőlem. Igaz, egyik este a sötétben még itt bóbiskoltak az ülőn, de reggelre már hűlt helyük lett. Hajnalban hallottam valamiféle rikoltozást a konyha felől, aztán csend lett.

Én vagyok az egyetlen úr a kertben, de valamiért a gazda meg a felesége nem kedvel. Ez nem esik jól nekem. Vajon a többi kakas miatt haragszanak rám? Pedig mindent megteszek, hogy az a rengeteg nőnemű baromfi eredményt produkáljon, de most már belefáradtam. Ők sokan vannak, én egyedül. Nem bírom tovább és kész. Azt hittem, jó lesz nekem, ha magam maradok, ez az én territóriumom, az én birodalmam. Én lettem a domináns állat az ólban. De ami sok, az sok. Mától sztrájkolok. Itt fogok ülni egész nap a szemétdombomon, nézelődök, kukucskállok, alszom, vagy csak gubbasztok, de nem leszek aktív. Ott egye meg a fene az összes tyúkot, nem érdekelnek. Tőlem aztán kárálhatnak, kotkodálhatnak, kiabálhatnak, csalogathatnak, ahogy akarnak, nem fogok rájuk egy pillantást sem vetni, másra meg végképp nem vagyok hajlandó. Kapirgáljanak csak egyedül. Majd megtanulja a ház asszonya, az az ember formájú nőszemély, hogy ki az úr a tyúkólbán! Majd rájön, ha nem csinálok semmit, hogy milyen értékes vagyok. Nem fogok hajnalban, déltáját és este kukorékolni sem, egy hang, annyi nem jön ki a torkomon. Kukorékoljanak a csirkéi, he-he, de nem tudnak, ez csak nekünk, kaka-soknak a kiváltságunk. Újabb értékes pont, amiért meg kellene engem becsülni.

Mi lehet a baj velem? Már annyit törtem ezen a tarajos fejemet, nem jövök rá, nem jut eszembe semmi ok, nincs magyarázat. A múltkor fél füllel hallottam valami tyúkpletykát arról, hogy én milyen nagyképű kakas vagyok, nagyon fennhordom a fejem, közben meg lusta vagyok. Kényesnek és büszkének mondanak, mert szép, gyönyörű barnás-vörös a tollazatom. A tarajom igazán uralkodóhoz méltó méretű, a faroktollaim fényesek, kék színárnyalatban játszanak. Nagyobb, erősebb vagyok az elődeimtől. Jól nézek ki, az biztos. Tudom, hogy ezt azok a tyúkok terjesztik, akik nem a kedvenceim. Úgy van rendjén, hogy nem osztom egyformán a kegyeimet, vannak nagyon hízelkedő, páváskodó hölgyikék az udvartartásban, akiket lehetetlen nem észrevenni. Mit tehetnék, ez nálam a normális viselkedés, ez egy alapvető kakastulajdonság. Honnan tudhatnák ezt a buta tyúkok?

Valahogyan csak rá kellene jönnöm a megoldásra, ami abból állna, hogy elvégezzem a munkám, de ne merüljek ki, meg abból, hogy ismerjenek el

a gazdáék. Csak egyszer, legalább egyetlenegyszer megdicsérnének, kedvesek lennének velem, hű, akkor mi mindenre képes lennék! Megmutatnám, hogy nem véletlenül lettem a tyúktól királya. Lehet, hogy tényleg nagyképű és nagyravágyó vagyok? Hiszen csak azt óhajtom, hogy jobban szeressenek, no, nem a baromfiudvar lakói, azoknál már kivívtam a tiszteletet, hanem az emberek. Az is lehet, hogy bennem van a hiba, mert elfelejtkeztem arról, hogy mi a kötelességem, hogy miért is vagyok a világon. Elismerést várok valamiért, ami alapvető feladatom és tulajdonságom, s ezért nem járna köszönet. Nagyravágyó lettem.

Változnom kell, be kell fejeznem a duzzogást és a sztrájkot. Azt kotyogják a kiscsirkék és jércék, akiknek még éles a hallásuk, hogy valami készül a kakas ellen, azaz ellenem. Fazekat, levest, meg pörköltet emlegetnek... Az öregebb tyúkok, még a háremembe tartozók is sajnálkozva pillantgatnak rám. Azok meg, akiket csak ritkán részesítettem a kegyeimben, boldogan nyújtogatják a nyakukat a kapu felé, azt terjesztik, hogy új kakas érkezik.

Helyettem? Kikiríki, kukuríku! Kakasok Istene, most segíts!

Buday Éva: A kakas

Szól a kakas hajnaltájban, már a kakasülön kezdi: „Kukurikú, kukuríkúúú, ébresztő!” Nyakát nyújtogatva hallatja hangját, hogy a szomszéd kakasokkal kórusban szinte reggeli hangverseny kerekedik.

A baromfiudvar élénk lett, kóót-kot, kóóót-kot-kot, a tyúkok is tollász-kodni kezdtek. Kakas Úr, Kukori, színes külsejével, fenséges járásával kivívta tekintélyét a baromfiudvarban, birtokolta az egész háremet. Néhány tojóból falkát alakított, amit a gyengébb hímek is tiszteletben tartottak. A tyúkokkal való párosodás joga a Kukorié, a domináns kakasé. Háremében egy-két kedvenc tyúkjá is felismerhető az intenzív párzásoknak köszönhető kopaszodásról. Kukori nem szűnik meg figyeltetni fényes farktollazatát, egyeduralkodását, korzózva a birtokán ügyelni a rendre. Az esetleges idegen, vagy gyengébb társaival szemben a területet uraló Kukori látványos, erőteljes fellépést kezdemé-

nyez. Harcra kész küzdelem kezdődik. Agresszív viselkedésükkel a többi állatra is rátámadnak. Heves, kíméletlen küzdelmükben a veszedelmes csőrük fájdalmas sebeket ejt. Lábaikon pedig a szarutól kifejlődött sarkantyú is erős fegyverük. A kakasviadal két rivális egymással való kemény küzdelme tud lenni. Volt időszak, amikor bizony egyes fajtákat viadalokra tenyésztettek. Rettenetes kemény küzdelmük az egyik fél pusztulásával járt. De a baromfiudvar fenségének is általában kétéves korában véget ér. Bekerül a fazékba ízletes levesnek, pörköltnek. Ingyeneknek a kakastaréjpörkölt. Nem igazán örvendetes végszó. De mint haszonállat, emberek kedvére tenyésztik, növelve gasztronómiai értékét.

Sárváry Mariann: A Fényes tollú

A baromfiudvar zengett a Fényes tollú hódításaitól. Éveken át ő volt a délceg járású, nagytarajú kakas a szorgosan tojó tyúkok között. Sok ellenfelével elbánt, elszánt küzdelmeivel kivívta rendíthetetlen tekintélyét. Azonban az idő fölötte is eljárt. Fiatal kakas érkezett, akivel szemben már nem volt ereje az elsőségét fenntartani. Régi kedves tyúkjai elfordultak tőle. Eleinte csak a magány zavarta, aztán már az élelemszerzés is gondot okozott. Egyik lábára lesántult, így nem volt elég gyors, hogy időben odaérjen a kiszórt magvakhoz. Szép tolla megfakult, hullani kezdett. A felnövő csirkék nemzedéke gúnyosan összesűgött a háta mögött. Gunnyasztott a baromfiudvar árnyékos sarkában, igyekezett észrevétlen maradni, hogy elkerülhesse a megalázó konfliktusokat.

Így tengette életét, de azért a nap rá is süttött, ha kimerészkedett az árnyékos adó eperfa lombjai alól. A tudatlan, pihés kiscsirkék szerettek körülötte forgolódni, mivel türelmesen mesélt nekik a régi szép időkről. De ahogy megnőttek, elmaradoztak. Újra egyedül maradt. Esténként alig jutott hely neki a tyúkólban. A kényelmes ülőfára már nem tudott felkapaszkodni.

Egy novemberi éjjel bejutott a róka a kerítésen. Egész éjjel ásott, hogy a tyúkól oldala alatt beférjen. A tyúkok megszeppenve bújtak ösz-

sze, a halálfélelem egyre inkább eluralkodott rajtuk, ahogy mélyült a lyuk. A róka egyre gyorsabban szedte a levegőt.

Fényes tollú odabicegett a fenyegető lyuk közvetlen közelébe.

Már látta a róka földes orrát, aztán a fejét, már a fél teste befért. Ekkor megszólalt:

- Engem vigyél el.

A róka ránézett, majd fölényesen így válaszolt.

- Te már túl rágós vagy a kicsinyeimnek. Fiatalabbat kell vinnem - ezzel becsusszant a lyukon és két fiatal tyúkot kapott el a szétrebbenő prédák közül.

Fényes tollú megkövülten nézte a mészárlást, miközben kétségbeesetten belényilallt:

- Hát már erre sem vagyok jó!

Másnap a gazda mérgesen fedezte fel a pusztítást.

- Nohát, ez az öreg kakas nem tudta megvédeni a tyúkjaimat. Itt az ideje, hogy állatmenhelyre kerüljön!

Ezzel elkapta, a tyúkok közül senki sem védte meg, hagyták, hogy elvigye.

Fényes tollú bekerült egy tiszta és tágas állatmenhelyre, ahol bőven jutott neki élelem és kényelmes hely az ülfán, amelyről két hét múlva egyik reggel lefordulva találták.

Szabó Edit Irma: Kakas-parti

A tyúkólban dölyfösen lépkedett fehér tollú, nyakán itt-ott fekete tollakkal mintázott gyönyörű kakasom a kopasz nyakú tyúkjai között. Ha elkurjantotta magát, válaszként még a szomszéd utcában is kukorékolnak az idegen kakasok.

Gond csak akkor volt, ha etetésre került sor. Mérges kakasom egyre gyakrabban csípte meg a gazdát...

Odáig fajult a dolog, hogy férjem már "védőfelszereléssel" vonult a tyúkólba, legtöbbször seprút használva a kakas elhárítására. Hosszú idő telt el így, mikor egyszer kifakadva közölte, hogy vágjam le, mert ő nem küzd vele tovább.

KAKAS 2.

Én vágjam le? - hüledeztem. - Hiszen egyetlen aprójószágnak sem vág-
tam még el a nyakát...

Néhány nappal később mentő ötletünk támadt.

Fiam társaságot hívott a nyaralóba, ahol a közös főzések, bográcsozá-
sok már-már bevett szokásnak bizonyultak.

Egy szemvillanással egymás értésére adtuk, s már tudtuk, hogy a kaka-
snak ott lesz a helye...

Volt egy vendég, akinek egyébként sem jelentett problémát az állatfel-
dolgozás.

Előkerült a nagymama nagy méretű kopasztófazeka, éles kés, és a fő-
zéshez minden hozzávaló. A kakas lába összekötve, s egy dobozban, az
autó hátsó ülésén készült utolsó útjára...

Az esti beszélgetés, a szalonnasütés során a vén sarkantyús szabadlá-
bon sétált az új felségterületén, csodálatos módon szelíddé változva.
Itt nem voltak tyúkjai, akiket meg kellett védenie...

Csak akkor borzolta fel tollát, mikor egy kóbor macskát megpillantott.
Mérgében haragos-vörössé pirult a taréja is.

Egyébként a fotók tanúsága szerint kényeztették ölbe véve, sőt a ven-
dégek vállán állva-pihelve kémlelhette újdonsült gazdáit, gazdasszonya-
it. Egyszerűen mindenki megbarátkozott a kakassal. Az éjszakát egy ud-
vari fenyőre telepedve töltötte. Hajnalban aztán rekedtes hangon éb-
resztette a napot, no és a kialvatlan társaságot.

Eljött az utolsó órája!

A barátok lassan, vontatottan, vonakodva készültek a kakas-partira,
mígnem a társaság hölgytagjai visszavonulót fújtak, és döntöttek: Nem
engedik, hogy a fiúk levágják ezt a különleges kakast, meg amúgy sem
lenne elég ennyi éhes szájnak, meg különben is rágós lenne a húsa...

Annyira sajnálják!

Mindenki fellélegzett! Talán senki sem akart valójában kakaspörköltet
ebédelni.

Fényesen ropogott a tűz, s a bográcásban paprikás krumplici főtt...
Közben a fehér tollú, büszke tűztarajos, mit sem sejtve a lehetséges
kivégzéséről, fülsértően kukorékolt egyet.

Csípős kakasunkról az egyik fiú gondoskodott. Megmentőként elszállította egy tanyasi baromfiudvarra, ahol szemétdombon kapirgálva, peckesen élhette tovább a szabad kakasok napkeltét köszöntő mindennapjait.

Kovács László (Kovycs59): 'Öt-hét-ötös' ... kakassors

szép jó reggelt ma
kukorékol t a kakas
elvágták nyakát

kakaspörkölt t fő
vendégek megérkeznek
lakodalom van

ropják a táncot
ásó kapa nagyharang
szerelmes az éj

néma a hajnal
árván áll a szemétdomb
tyúkok gyászolnak

csendes a reggel
nem köszön már a kakas
felfalták hangját

Állandóan frissülő irodalmi pályázatok a
http://poeta.hu/ingyen_oldal

KAKAS 2.

*A Verslista honlapja:
<http://portal.verslista.hu>*

*A Képzeld el... irodalmi folyóirat honlapja:
<http://www.kepzeldel.hu>*

*Az Irodalom Feketen-Fehéren c. folyóirat honlapja:
<http://poeta.hu/feketen-feheren>*

*A Poéta Irodalmi Portál honlapja:
<http://www.poeta.hu>*
